

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2025

for Dyreparken; Dyreparken Utvikling AS, Kristiansand
Dyrepark AS og Dyreparken Overnatting AS.

*Etisk handel Norge har vurdert at rapporten til Dyreparken; Dyreparken Utvikling AS, Kristiansand Dyrepark AS og Dyreparken Overnatting AS, oppfyller våre krav til basisnivå. Les mer om basisnivå **her**.*

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Til lesere av rapporten

Næringslivet, offentlig sektor og organisasjoner har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø, klima og dyr. Virksomheter bidrar til utvikling, innovasjon og bedre levekår, men aktiviteten medfører også risiko og reell skade. Derfor har virksomheter en nøkkelrolle i arbeidet for å nå FNs bærekraftsmål og Parisavtalens 1,5-gradersmål. Dette gjøres best i samarbeid. Etisk handel Norge er en medlemsorganisasjon og flerpartssamarbeid med næringsliv, fagbevegelse, arbeidsgiverorganisasjoner, sivilsamfunn og offentlig sektor som sammen adresserer de komplekse utfordringene i de globale leverandørkjedene som den enkelte virksomhet ikke kan løse alene.

Åpenhet, ansvarlighet og kontinuerlig forbedring er grunnleggende i dette arbeidet. Denne medlemsrapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men favner bredere temaer som klima, miljø og antikorrupsjon. Vårt rammeverk bygger på FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger – internasjonale anerkjente standarder som ligger til grunn for Etisk handel Norges 13 prinsipper for bærekraftig forretningspraksis. Disse prinsippene omfatter menneskerettigheter, anstendig arbeid, miljø/klima, dyrevelferd og antikorrupsjon.

Alle medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til å gjennomføre risikobaserte aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på fremdrift i et eget arbeid. Virksomheter på vårt kvalitetsnivå Basis tilfredsstillter åpenhetslovens krav til redegjørelse om aktsomhetsvurderinger. Medlemmer kan også strekke seg etter nivåene Gjennomfører og nå i 2026 Ledende.

Gode aktsomhetsvurderinger handler ikke om å være «risikofri», men om å være transparent og systematisk: å identifisere risiko, forebygge og redusere negativ påvirkning, kommunisere åpent om håndtering og – der det er nødvendig – bidra til gjenoppretting.

Jeg vil takke alle medlemmer for innsatsen, åpenheten og viljen til å bidra til ansvarlige leverandørkjeder. Sammen viser vi hvordan ansvarlig handel kan være til det beste for mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Heidi Furustøl

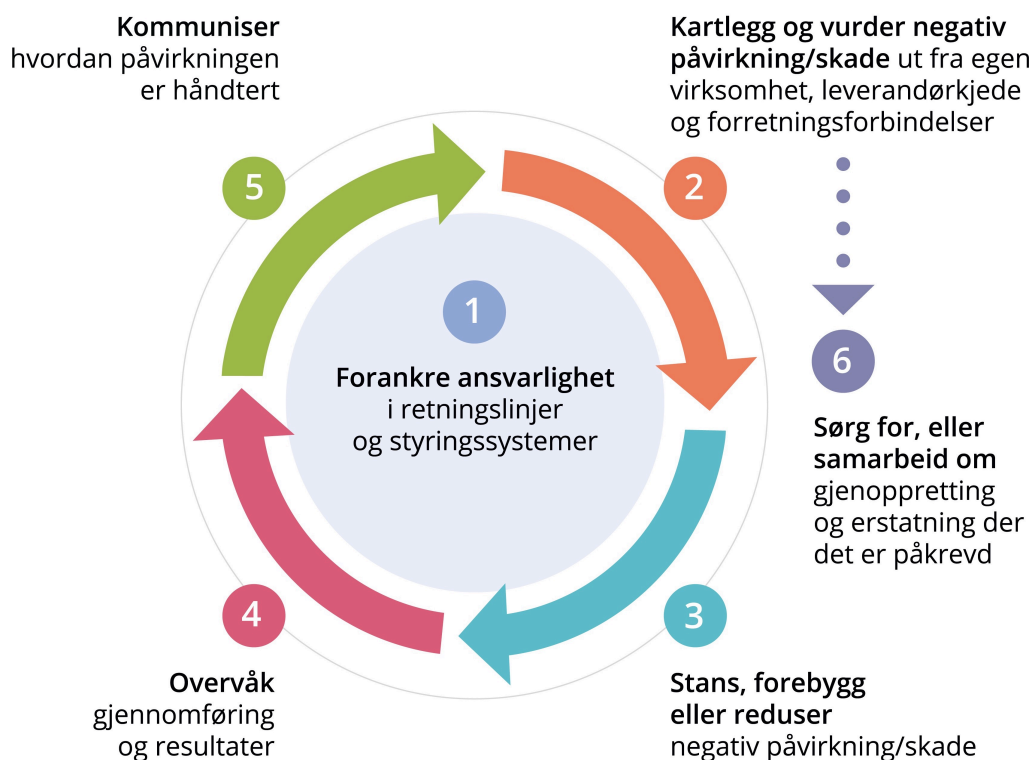
Daglig leder

Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

Forord av daglig leder

Dyreparken har i sin forretningsstrategi tatt et tydelig, bevisst og aktivt grep for bærekraftig utvikling. «Vi bidrar til å bevare verdens dyr» og «Vi tar ansvar for samfunnet vi lever i» er to av syv strategiske veivalg i Dyreparkens overordnet strategi. Under dette ligger både bevaring av, formidling om og forskning innen truede dyrearter og et samfunnsansvar hvor vi blant annet ønsker å bidra til et likere samfunn og grønnere fotavtrykk. Destinasjonen har valgt å legge ekstra arbeid i FNs bærekraftsmål nr. 15, Liv på land.

Som dyrepark har vi et stort fokus på bevaring av truede dyr, både i Dyreparken og i naturen.

Dyreparken skal være en samfunnsansvarlig virksomhet med bærekraftige løsninger som skaper konkurransekraft, og hvor engasjementet skal bidra positivt til omdømmet. Som en viktig bedrift for nærmiljøet, har destinasjonen et særlig engasjement for barn og unge. Vårt mål er å være en destinasjon for alle.

Dyreparken ble i 2018 sertifisert til Likestilt arbeidsliv som virksomhet nr. 3 i Norge. Formålet er å stimulere til langsiktig og planmessig arbeid med likestilling og mangfold for ansatte i destinasjonen. Likestillingsredegjørelsen utarbeides årlig, og kan leses på våre nettsider.

Dyreparken sørger for å jobbe, drive og utvikle så bærekraftig som mulig, og vi er bevisste på vår rolle innenfor bransjer med høyt klimaavtrykk. Derfor arbeider vi aktivt for å oppnå mer miljøvennlig utvikling og produksjon av våre produkter og tjenester med mål om å fremme god kvalitet og lang levetid. Som medlem av Etisk Handel Norge forplikter vi oss til å arbeide mot mer rettferdige lønns- og arbeidsvilkår i vår leverandørkjede. Med aktsomhetsvurderinger skaffer vi oss bedre innsikt, kunnskap og oversikt over risikoknyttet utfordringer vi måtte stå overfor hos oss og våre samarbeidspartnere. Dette strategiske arbeidet opprettholder en sunn og motiverende holdning mellom alle parter, og bidrar til at sosial bærekraft settes høyt på agendaen.

Kristiansand Dyrepark har vært medlem av Etisk Handel Norge siden 2008, og i 2022 ble medlemskapet utvidet til å dekke hele Destinasjon Dyreparken.

All informasjon som er tilgjengelig for offentligheten, publiseres på våre hjemmesider.

" Bevaring av dyr og samfunnsansvar er to av Dyreparkens syv strategiske veivalg, og settes høyt på dagsorden i vår daglige drift. "

Per Arnstein Aamot
Konsernsjef

Styrets signatur

Denne rapporten er signert elektronisk. Se siste side for verifikasjon.

Gunnar Grosvold

Styrets leder

Camilla Aldona Cakste Tepfers

Styremedlem

Ida Pernille Braathen

Styremedlem

Kent Anders Johan Eslander

Styremedlem

Karin Oddrun Flo

Styremedlem

Kristian Sødal

Styremedlem

Even Grønnerø

Styremedlem

Per Arnstein Aamot

Adm.dir

Lasse Ørjan Mangfeldt

Styremedlem

Anette Lindekleiv-Olsen

Styremedlem

Øyvind Eikaas

Daglig leder Dyreparken Overnatting

Nøkkelinformasjon om virksomheten og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

Dyreparken; Dyreparken Utvikling AS, Kristiansand Dyrepark AS og Dyreparken Overnatting AS.

Adresse hovedkontor

4609 Kardemomme by

Viktigste merker, produkter og tjenester

Dyreparken, Badelandet, Kaptein Sabeltann, Sirkus Jesper, Kardemomme by, Hakkebakkeskogen, KuToppen, Estragon, Dyrepasserne, Julius, Abra Havn, Juliusskogen, Dyreparken Safaricamp og Dyreparken Safarihotell. Vi tilbyr opplevelser, overnatting, bespising, kurs og konferanser, eventer, undervisning, forskning og bevaring av truede dyrearter. Utover dette tilbyr vi suvenirer til våre gjester og via vår nettbutikk.

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Kristiansand Dyrepark er et AS under Dyreparken Utvikling AS, og eies av Braganza AB.

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

700 058 540

Antall ansatte

303

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering og denne rapportens tidsperiode

Dyreparken er en sesongbedrift med stor variasjon mellom antall ansatte i høy- og lavsesong. Vi har 303 faste ansatte på helårsbasis og ca 1400 sesongansatte.

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Ingrid Widerøe, innkjøper

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

ingrid@dyreparken.no

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av virksomhetens innkjøpsmodell og leverandørkjede

Innkjøpsmodellen til Dyreparken er kompleks. Det at det er stor variasjon i forhold til varesortiment, type leverandør og produksjonsland tilpasset de ulike avdelingene og behovene i destinasjonen.

Dyreparken har stort fokus på lokale leverandører, og bruker lokale og norske leverandører så langt det lar seg gjøre.

Det brukes et bredt spekter av materialer og mange forskjellige produksjonsmetoder.

Souvenirene designes i Dyreparken og produseres i Norge, Europa og Asia.

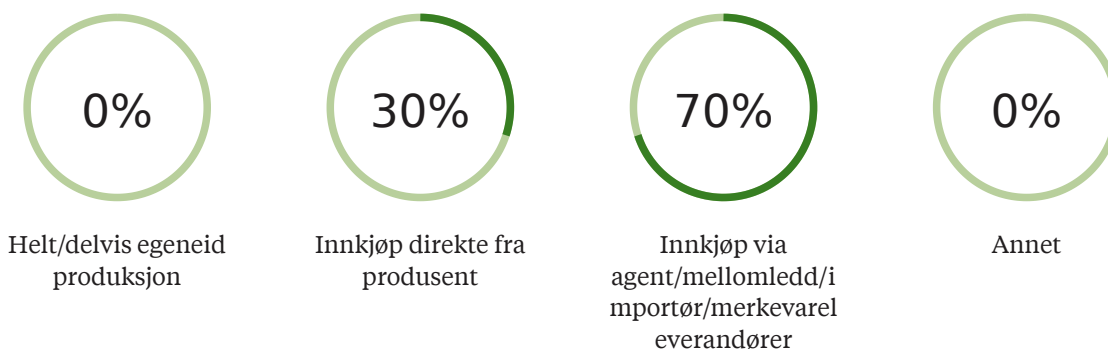
Antall leverandører som virksomheten har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

935

Kommentar til antall leverandører

Dyreparken har mange gode og langvarige relasjoner med våre samarbeidspartnere. Dette gir oss trygghet i god kvalitet og langsiktighet i vårt arbeid med etiske retningslinjer og kjerneverdier. Vårt behov for produkter og tjenester er bredt, og vi har mange ulike leverandører, og vi jobber kontinuerlig med å effektivisere våre innkjøpsprosesser, eksempelvis å samle mer kjøp hos en leverandør.

Type innkjøp/ leverandørforhold

Dyreparken gjør innkjøp direkte fra produsent, via agent, andre mellomledd og grossister. Det meste av vårt kjøp er vi agent/mellomledd/importør/merkevareleverandører.

Produksjon av souvenirer foregår både via produsent og agent. Vi ønsker helst å jobbe direkte med produsenten, men av og til ser vi at det er fordeler å benytte en agent til å bistå i bestillingen. Vi vet hvor alle produsenter er lokalisert og har dialog med dem, men agenten bistår vha fabrikkbesøk og dialog.

Noe mat kjøpes direkte fra produsent, eksempelvis kjøtt- og bakervarer.

Generelt så arbeider vi med å effektivisere innkjøpsprosessene våre, og samler flere produkter hos samme leverandør der dette er mulig. Dette er også et viktig punkt når vi vurderer nye leverandører.

Liste over førsteleddsprodusenter per land

Kina :	29
India :	2
Sri Lanka :	1
Tyrkia :	1
Norge :	30
Finland :	2
Sverige :	2
Storbritannia :	1

Som Norges største turistdestinasjon har vi behov for mange ulike varer og tjenester. Dyreparken benytter både norske og utenlandske leverandører. Vi prioriterer bærekraftige produkter, tjenester og leverandører så langt det lar seg gjøre. Videre stiller vi krav til signering av vår CoC (Code of Conduct) overfor avtalefestede leverandører.

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter

Antall arbeidere

8 819

Kommentar til antall arbeidere

Vi har hatt fokus på kartlegging av ansatte på fabrikker i Kina. De fleste vil oppgi antall ansatte, men ikke alle.

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

Bomull	Kina India
Polyester og andre syntetiske materialer	Kina Norge
Ulike typer plast	Kina Norge
Metall	Kina
Trevirke	Norge
Mat og drikke	Globalt Norge
Non-food	Finland Norge Sverige

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Ja

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Mål: Øke kompetanse av ansatte som gjør innkjøp i risikokartlegging og aktsomhetsvurderinger.

Status: Arbeidet er i gang. Sammen med medlemsrådgiver i Etisk Handel, arrangerte vi en intern workshop med representanter fra alle avdelingene i Dyreparken for en innføring i risikokartlegginger og aktsomhetsvurderinger. Målet er å ha to interne samlinger pr år for å jobbe med dette, i tillegg til at avdelingene selv skal jobbe med risikokartlegging av "sine" leverandører.

2

Mål: Mål å passere 40% resirkulert plysj på bamser

Status: Andelen ble i 2025 på over 53% i resirkulert materiale.

Prosessmål for kommende år

1

Fortsette arbeidet med opplæring av ansatte i risikokartlegging og aktsomhetsvurderinger.

2

Kartlegge en større andel av innkjøp/leverandører i destinasjonen.

3

Kartlegge hele leverandørkjeden til de fem største førstehånds produsentene våre i Østen.

A photograph of an ostrich standing in a grassy field. The ostrich is shown from the side, with its long neck extended upwards and its head turned slightly to the left. The background is a soft-focus green field under a bright sky. The ostrich's feathers are a mix of brown and grey, and its legs are long and thin.

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringsystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Policy for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

<https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/>

1.A.2 Hva sier virksomheten offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn og miljø?

Dyreparken arbeider med våre forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, miljø og klima, og flere av våre tiltak er tilgjengelige på våre nettsider. Som dyrepark har vi et ekstra fokus på bevaring og formidling av truede dyr. Vårt mål er å skape engasjement og inspirasjon til dyr og natur i håp om at mange vil ta ekstra godt vare på vårt biologiske mangfold også for fremtiden. Bevaringsarbeid, formidling og forskning er noen av de viktigste arbeidsoppgavene vi har som dyrepark. Vår policy for bærekraftig forretningspraksis danner grunnlaget for vårt bærekraftsarbeid.

Gjennom blant annet sertifiseringen Likestilt arbeidsliv og medlemskapet i Etisk Handel Norge, forplikter vi oss til å utføre jevnlig aktsomhetsvurderinger med årlige redegjørelser for å fremme menneske- og arbeidstakerrettigheter, utvikling og miljø sammen med våre ansatte og samarbeidspartnere. Våre årlige rapporter og redegjørelser kan leses på vår nettside; [dyreparken.no/destinasjondyreparken](https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken).

Dyreparken formidler vår rolle som dyrepark i mange ulike kanaler både inne i parken og utenfor. Dette foregår eksempelvis i form av dyrepresentasjoner, TV-produksjoner, SoMe, media, skole- og barnehagebesøk og undervisningsplattformer.

Her kan du lese mer om våre tiltak:

<https://www.dyreparken.no/baerekraft/>

<https://www.dyreparken.no/baerekraft/bevaring-av-dyr/>

<https://www.dyreparken.no/baerekraft/samfunnsansvar/>

<https://www.dyreparken.no/baerekraft/kortreist-mat/>

<https://www.dyreparken.no/mara-naboisho/>

<https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/>

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Dyreparkens policy for egen virksomhet er blitt utarbeidet av Dyreparkens bærekraftsteam, deretter forankret i styret og ledelsen. Arbeidet er også kommunisert internt i Dyreparken med henvisning til vår policy. Dokumentet er også offentlig tilgjengelig på vår nettside, [dyreparken.no/destinasjondyreparken](https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken).

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i virksomheten, forankret i interne retningslinjer og rutiner?

Dyreparken har mange ulike typer leverandører og samarbeidspartnere, og risikokartlegginger og aktsomhetsvurderinger skal utføres i de respektive faglige avdelingene. I rapporteringsåret har innkjøpsansvarlig jobbet med risikokartlegging på enkelte produktgrupper/leverandører. På slutten av 2025, så ble det opprettet en intern arbeidsgruppe som skal jobbe med risikokartlegging. Arbeidsgruppen består av personer som gjør innkjøp i de ulike avdelingene. Gruppen skal møtes 2-3 ganger pr år, og planen er å jobbe i fellesskap med risikokartlegging og aktsomhetsvurderinger av produktgrupper som avdelingene kjøper inn.

Leder for denne gruppen, samt leder for flere av avdelingene til de som er representert i gruppen, er medlemmer av Bærekraftsteamet.

Status og diskusjon rundt risikoer/aktsomhetsvurderinger tas til Bærekraftsteamet ved behov.

Bærekraftsteamets arbeidsoppgaver er å organisere og strukturere Dyreparkens bærekraftsarbeid, inkludert arbeid rundt etisk handel.

For øvrig er Dyreparken organisert med styre, ledergruppe og utvidet ledergruppe. Dyreparkens administrerende direktør har ansvar for Dyreparkens drift og ledelse. Markeds- og kommunikasjonsdirektør har ansvar for blant annet overordnet bærekraftsarbeid, leder for dyreavdeling Fag med overordnet ansvar for bevaring av dyrearter og til slutt Bærekraftsteamet med teamleder som har ansvar for det daglige driftsarbeidet innen bærekraft. Arbeidet med Åpenhetsloven, aktsomhetsvurderinger, policyer og andre styrende dokumenter er forankret i Dyreparkens ledelse.

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse (eller lignende), arbeidsoppgaver og insentivordninger?

Det er primært bærekraftsteamet og enkelte innkjøpere utover dette som har kompetanse på aktsomhetsvurderinger og som er godt kjent med policyer og retningslinjer.

Alle ledere er kjent med våre etiske retningslinjer og øvrige policyer.

Informasjon om aktsomhetsvurderinger er tilgjengelig for alle ansatte under bedriftens håndbøker på intranettsiden Monotree. Øvrige policyer og rapporter er tilgjengelig på dyreparkens nettsider.

Ref pkt 1B1, så vil jobber vi med å sikre at de som gjør innkjøp skal ha god kompetanse på aktsomhetsvurderinger.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

Deltagelse på kurs i regi av bl.a Etisk Handel Norge eller andre relevante forum.

Samarbeid med andre bedrifter/leverandører for erfaringsutveksling.

Intern informasjon via eksempelvis allmøte eller intranett.

Til øvrige ansatte vurderes eksempelvis en digitalt opplæring/kurs i bedriftens bærekraftsarbeid, som også nyansatte må gjennomføre ved onboarding.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø forankret i strategier og handlingsplaner?

Dyreparkens overordnet strategi er tydelig på våre forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn og miljø. Bærekraftsteamet har utarbeidet en strategi og handlingsplan basert på denne. Både overordnet strategi og Bærekraftsteamets egen strategi og handlingsplan er forankret internt. Bærekraftsteamet jobber med både kortsiktige og langsiktige mål, hvorav flere SMARTE mål.

Et av Dyreparkens strategiske veivalg er "Vi jobber med kontinuerlig utvikling":

Vi jobber med kontinuerlig utvikling av Destinasjon Dyreparken og våre ansatte. Vi skaper unike opplevelser for våre gjester og er en unik arbeidsplass for våre medarbeidere. Vår arbeidskultur er preget av gjensidig respekt og tillit. Vi våger å gå nye veier og vi lærer av våre feil og suksesser. Vår visjon er at ansatte skal si at de er stolte av å jobbe i Dyreparken, de blir møtt med respekt og blir utfordret til å utvikle seg videre.

Bærekraftsteamet sin overordnede strategi er basert på Dyreparkens strategiske veivalg "Vi tar ansvar for samfunnet vi lever i" og "Vi bidrar til å bevare verdens dyreliv".

Dyreparken har fokus på bevaring av truede dyrearter, et likere samfunn og et grønnere fotavtrykk.

Vi ønsker å øke kunnskapen om vår rolle som dyrepark, både ut mot gjest og overfor egne ansatte. Vi formidler bevaring i dyrepresentasjoner mot gjest og i Bevaringsskolen for ansatte.

Produksjon av souvenirs i utlandet

Våre innkjøp er basert på ansvarlighet, ærlighet og transparens. Dette er også uttrykt i vår Code of Conduct. Vi benytter sertifiseringsordninger der det er mulig, for å sikre en ansvarlig produksjon og trygghet for at arbeidernes rettigheter blir ivaretatt. Vi benytter agent til å foreta inspeksjoner og følge opp våre leverandører. Ved mistanke om brudd på våre retningslinjer, har vi fokus på dialog med produsenten slik at de kan få mulighet til å gjenopprette eventuell skade.

1.C.2 Hvordan følges strategier og planer for bærekraftig forretningspraksis opp av ledelse og styre?

På vegne av Dyreparken har Bærekraftsteamet ansvaret for daglig drift og oppfølging av våre tiltak, sertifiseringer og medlemskap innen miljø, samfunnsansvar og tilhørende lovverk. Ledergruppe og styre har interesse og engasjement for arbeidet som allerede ligger forankret her, og informeres jevnlig om arbeidet og satsingen til Bærekraftsteamet av teamleder og/eller ansatte i ledergruppen, avhengig av tematikken. Både strategier og planer godkjennes av styre og ledergruppe, og kommuniseres også overfor øvrige ansatte. Markeds- og kommunikasjonsdirektør har overordnet ansvar for Bærekraftsteamet og dette fokusområdet, og er en del av ledergruppen i bedriften.

1.D Partnerskap og samarbeid med leverandører og forretningsforbindelser

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av bærekraftig forretningspraksis i møte med leverandører og forretningsforbindelser?

Dyreparken har som fast agenda eller talepunkt i møter og presentasjoner som tydeliggjør viktigheten av ansvarlighet og bærekraft, da spesielt i møter med leverandører og samarbeidspartnere. Det er også viktig for Dyreparken å formidle dette i møte med barnehager, skoleklasser, organisasjoner, konkurrenter og øvrige gjester eller tilhørere både i og utenfor Parken.

Før avtaleinngåelse med leverandører har vi definert flere kriterier som vi forutsetter er eller kan oppfylles innen avtalen er signert. Eksempler på kriterier er blant annet miljøprofil og -hensyn, samfunnsansvar, Code of Conduct, sertifiseringer, åpenhet og transparens. Så langt det er mulig, vil Dyreparken arbeide for å prioritere norske leverandører og kortreiste råvarer.

Vi har også et fast punkt i anbudsdokumenter som omhandler miljø og bærekraftsarbeid i den aktuelle bedrift, hvor dette også er blant utvelgelseskriteriene.

Ved å ha en jevnlig dialog og åpenhet med leverandørene våre gjennom hele året, og å kreve innsyn både i leverandørens arbeid i leverandørkjeden, mener vi kan være med på å forhindre negativ innvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø.

For vår souvenirproduksjon i utlandet er anerkjente og seriøse sertifiseringer høyt prioritert i utvelgelsen av nye leverandører. Gjennom dialog med leverandøren kartlegger vi deres holdninger og systemer for å ivareta arbeidere, samt andre viktig aspekter basert på vår Code of Conduct. Dersom leverandør ikke innehar disse viktige verdiene eller at deres holdning til endring ikke er til stede, vil vi søke andre leverandører. Ikke-sertifiserte leverandører kan benyttes, men skal oppfylle en rekke krav til minimumskriterier som er spesifisert i vår Code of Conduct. Ved behov benyttes agent for kontroll av produsenter.

Alle leverandører er pliktet til å signere vår Code of Conduct.

Code of conduct er tilgjengelig på <https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/>

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

Fokuset på bærekraft i dagens samfunn er stort, noe som setter enda større krav til oss både som Dyrepark og som en kommersiell aktør. Vi opplever at våre gjester krever mer av oss og har større forventninger til bærekraftige løsninger.

Vi har i rapporteringsåret jobbet med små og større bærekraftstiltak. Eksempelvis har det blitt gjennomført en workshop arrangert av Bærekraftsteamet med tema "Bærekraftig bygg og utvikling", hvor relevante ansatte i Dyreparken og våre tjenesteleverandører deltok. Målet var å belyse og stille spørsmål til hvordan få mest mulig ut av bærekraftsarbeidet vårt med tanke på bygg (drift, vedlikehold og i prosjekter), og vi hadde inne og flere av våre tjenesteleverandører fortalte hvordan sin bedrift jobber med .

Vi har også hatt rekord i antall seniorer i arbeid, med over 70 seniorer som har arbeidet i ulike stillinger i destinasjonen, alt fra billettkontrollør og barne- og ryddevert til gartner og dyrepasser.

Vi har gjort rammeavtaler med flere tjenesteleverandører, hvor fokus på bærekraft (både på bedrifts- og produktnivå) har vært et sentralt kriterie i utvelgelse av leverandør.

Bærekraftsteamet har også vært med å påvirke ny strategi for Dyreparken.

I 2025 har vi fortsatt jobben med å kartlegge våre leverandører, og vi har gjennomgått risikokartleggingen for de omtrent 200 største leverandørene våre.

Dyreparken opplever at våre leverandører arbeider for - og etterlever våre egne og deres bærekraftige verdier både med hensyn til miljø og samfunnsansvar. Vi opplever også at slikt samarbeid motiverer og inspirerer alle parter til å ha fokus på nettopp disse viktige områdene.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning/ skade, på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp prioritert risiko for potensiell og/ eller faktiske negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø.

Prioritert risiko	Relatert tema	Geografi
Kjøp via enkelte agenter i Kina gjør det mer utfordrende å kartlegge produsenter og underleverandører	Tvangsarbeid Fagorganisering og kollektive forhandlinger Diskriminering Helse, miljø og sikkerhet Lønn Miljø	Kina

Som nevnt tidligere har vi en kompleks innkjøpsmodell og det samme gjelder for produksjon av souvenirer i Kina. All direkte import fra Kina er souvenirer til salg i våre butikker. Noen varer kjøpes direkte av fabrikk/produsent, mens en stor del kjøpes via agenter. I Kina benytter vi flere agenter til innkjøpene og vi opplever stadig bedre dialog mtp forhold for arbeidere i leverandørkjeden. Men deres vilje til å samarbeide og dele informasjon varierer.

Vi har fokusert på to områder når det gjelder produksjon i Kina. Det ene går på bomull og det andre på produksjon av plastleketøy. Bakgrunnen for fokus på bomull skyldes forhold for dem som plukker bomullen. Vi har derfor valgt å kjøpe GOTS-sertifisert bomull fra Kina samtidig som vi flytter stadig flere produkter til vår FairTrade-sertifiserte produksjon i India. For plast er det mer utfordrende og økt risiko knyttet til håndtering av kjemikalier. Dette var også bakgrunnen for vårt besøk hos en fabrikk som produserte plastleketøy for oss den 22. april 2025.

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den risikoen ble identifisert og prioritert b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i kartleggingen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert d) om det er identifisert områder hvor det er manglende informasjon for å vurdere risiko og hvordan dere vil gå frem for å få mer informasjon om dette.

a)

Vi gjennomgår risikokartleggingen hvert år i forbindelse med rapportering til Etisk Handel Norge. Vi har i 2025 gjennomgått leverandørlista vår og oppdatert risikokartleggingen der det var behov. Oppdateringer i form av en overordnet risikokartlegging kan være hvis nye leverandører i dette sjiktet i rapporteringsåret, der vi ser at kartlegging ikke har vært fullstendig, eller hvis risikobildet har endret seg. Dette har vi gjort for omtrent de 200 største leverandørene våre. Det har kun vært små endringer i leverandørene våre i rapporteringsåret. Vi oppdaterer også risikokartleggingen etter behov gjennom året og vi har en målsetning om å bli bedre på å jobbe med dette jevnlig gjennom hele året.

Vi velger de produkter og benytter de leverandører som vi mener er mest hensiktsmessig for oss med tanke på både risiko, produktegenskaper og bærekraft. Ved innføring av nye produkter eller ved bruk av nye leverandører, så er bedriftens rutiner for kartlegging et punkt i møte mellom partene. Vi er også tydelige på hva vi krever, eksempelvis at bruk av palmeolje i matvarer skal ikke forekomme eller at en tjenesteleverandør ikke skal bruke innleid arbeidskraft til arbeid i Dyreparken.

I tillegg følges det opp ulike tiltak, eksempelvis ved dialog med våre leverandører, agenter og produsenter for innhenting av informasjon.

Vi har et fast punkt som omhandler etiske retningslinjer i våre avtaler, og ekstra krav til tjenesteleverandører, ref pkt 2A3.

Våre produktutviklere har stort fokus på hvilke innsatsfaktorer som brukes i produktene som produseres. Eksempelvis FairTrade- og GOTS-sertifiserte produkter og produksjoner, samt økologisk bomull i produksjon av klær i India. Vi har langvarige samarbeid med våre leverandører fra Østen og vi jobber tett med fabrikkene og får tilsendt mange prøver før det endelige resultatet godkjennes av oss, både stoff- og designmessig.

Dyreparken er en stor organisasjon med svært mange ulike behov når det kommer til produkter og tjenester. Vårt fokusområde i denne rapporten er områder som er dekkende for hele destinasjonen på et overordnet nivå. Vi opplever at risikoområdene har vært relativt uforandret de siste årene.

I rapporteringsåret er geografisk fordeling av våre leverandører som følgende:

Ca 85 % av våre leverandører er norske. Utover det så er ca 5% hhv hver av nordiske, europeiske og asiatiske.

b)

Våre fokusområder i denne rapporten er områder som er dekkende for hele destinasjonen på et overordnet nivå, og det er i hovedsak prioritert risikokartlegging av leverandører med innkjøpsverdi over kr 200.000.

Vi har i rapporteringsåret hatt transaksjoner med ca 900 leverandører, hvorav ca 200 av disse er kontraktsfestede.

Alle kontraktsfestede leverandører har signert vår code of conduct.

For våre norske leverandører, så opplever vi at disse er godt kjent med - og har gode rutiner for å følge opp omkring negative konsekvenser knyttet til grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden.

c)

Innsamling av data foregår på forskjellige måter, eksempelvis via besøk hos/dialog med leverandør/fabrikk, kontroll fra agent, omdømme i bransjen, medieomtaler eller undersøkelser. For oss er det særlig verdifullt med god kjennskap til leverandøren og den jevnlige dialogen. Av nettsider, så er eksempelvis DFØ høyriskoliste et svært nyttig verktøy som blir mye brukt av oss. I tillegg har vi hatt dialog med leverandør ift å få tilgang på dokumentasjon og informasjon.

Vi benytter også Etisk Handel sine kilder som står listet i Risk Tool.

I rapporteringsåret har vi vært på fabrikkbesøk både i Kina og India. I tillegg har vi benyttet en av våre agenter til å gjøre uanmeldt sjekk hos flere av våre produsenter. Etter besøket sender agent en rapport fra besøket.

d)

Vi har ikke identifisert nye negative påvirkninger i rapporteringsåret. Det kan være flere grunner til det:

- Liten utskiftning i leverandører
- Tett dialog med våre leverandører
- Vi har endret på måten vi bruker enkelte agenter hvor de før håndterte bestillinger til flere produsenter, mens de nå er mer ute i feltet og gjør fabrikkbesøk.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø som ble identifisert men ikke prioritert, og hvordan disse er håndtert

Solceller (Tvangsarbeid, diskriminering, HMS, lønn, arbeidstid, miljø, utslipp, energi)

Produksjon av solceller i Kina har stor risiko knyttet til bl.a tvangsarbeid, særlig ved fremstilling av polysilisium fra Xinjiang provinsen. Dyreparken har ikke installert solceller i rapporteringsåret, men ved ytterligere installasjon av solceller, vil vi følge opp vår entreprenør og kartlegge leverandørkjeden for å sikre at vi får levert produkter som er i tråd med våre etiske prinsipper.

Kaffe (tvangsarbeid og barnarbeid på kaffeplantasjer i Brasil)

Kaffebønnene kommer i hovedsak fra Brasil, Honduras og Colombia. Vi anser dette som høy risiko knyttet til barnarbeid og tvangsarbeid på kaffeplantasjene, særlig i Brasil.

Kaffen vi kjøper er 100% Rainforest Alliance sertifisert.

Rainforest alliance fremmer menneskerettigheter, bedre arbeidsforhold og opplæring for bønder, og jobber for å forhindre barnarbeid, eksempelvis ved tiltak for å holde barn i skolegang.

Kontorrekvisita (tvangsarbeid, barnarbeid, diskriminering, hms)

Generelt ved produksjon av kontorrekvisita, så er det høy risiko for brudd på menneskerettigheter både i råvare-, komponent- og sluttproduksjon. Eksempelvis batterier, pinner og tusjer som har opprinnelsesland Kina.

Dyreparken har et normalt forbruk av kontorrekvisita, og kjøper dette av en solid norsk aktør.

Matsvinn (miljø, avfall, samfunn)

Dette er en utfordring på Dyreparkens spisesteder og hotellbuffet'er og det er generelt et høyt fokus på forbedringer av prosess og løsninger rundt matsvinn, og det jobbes med forbedringer og tiltak gjennom hele året.

Byggemateriell (miljø)

Vi utfordrer våre leverandører og oss selv på bruken av miljøvennlige og kortreiste produkter i prosjekter og vedlikehold, og å gjenbruke materialer. Vi gjenbraker både materialer og bygg så langt det lar seg gjøre, og destruerer som en siste utvei.

Bygg-og anleggstjenester (arb.forhold)

Dyreparken har i anbudprosesser og kontraktsmal inkludert punkter som omhandler mulighet for innsyn i lønn, arbeidsvilkår og boforhold for arbeidere, da denne bransjen har hatt en historikk på å bruke blant annet innleid personell og utenlandsk arbeidskraft. Vi bruker solide aktører på feltet, men ønsker likevel å ha fokus på dette området.

Dyreparken er i tillegg medlem av Fair Play Agder, som jobber med å forebygge arbeidslivskriminalitet.

3**Håndtering av prioritert påvirkning**

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Beskriv mål og status for de tiltakene virksomheten har iverksatt for å redusere prioritert risiko

Overordnet mål :	Kjøp via enkelte agenter i Kina gjør det mer utfordrende å kartlegge produsenter og underleverandører Vi skal ha oversikt over alle våre leverandører/produsenter og første nivå av underleverandører. Alle produsenter hvor vi har kartlagt høy risiko for brudd på menneskerettigheter skal ha blitt kartlagt og besøkt.
Status :	Vi har fått informasjon om hvem og hvor alle produsenter er lokalisert, samt info om produsentene (adresse, antall ansatte, eier etc). Vi jobber videre med å besøke våre produsenter. Vi hadde som mål å få detaljer på hver produsent under alle agenter i Kina, samt besøkt noen produsenter. Dette har vi fått til. En trist læring i prosessen med kartlegging av leverandørkjeden, er at det nå begynner å bli mer utfordrende å få detaljer fra europeiske leverandører.
Mål i rapporteringsåret :	Et annet og like viktig mål har vært å øke kompetanse på teamet som jobber med aktsomhetsvurderinger. Vi gjennomførte derfor et kurs i Parken på slutten av 2025 med mål om nettopp dette. Potensialet er fremdeles stort og vi fortsetter fokus på kursing og utvikling av ansatte internt.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak :

I rapporteringsåret har vi vært på fabrikkbesøk både i Kina og India. Bakgrunnen for besøket i Kina var for å se på produsent av plastleker mtp håndtering av kjemikalier i plastproduksjonen. Vi har også benyttet agenter til å gjøre uanmeldt inspeksjon hos flere av våre produsenter. Etter besøket sender agent en rapport fra besøket. Alle våre agenter har signert på vår agentavtale.

Vi anerkjenner at kartleggingen av leverandører i Kina er omfattende og krever økt fokus fra vår side. Vårt mål er at vi sammen med Etisk Handel Norge skal i 2026 få dannet et godt bilde av risiko i hele leverandørkjeden med mål om å identifisere områder (geografisk og bransjemessig) hvor det er høy risiko for brudd på menneskerettigheter.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi opplever at vi stadig får bedre oversikt over våre leverandører, samtidig som nettverket er i stadig endring. Dette understreker viktigheten av fokus over tid for å sikre at våre produsenter og agenter deler (eller forstår) våre verdi og fokus når det gjelder å ivareta mennesker og natur.

Fokus i kommende rapporteringsår er å intensivere dette arbeidet og kartlegge underleverandører i de bransjer hvor risiko er høy (som kosedyr, rPET, småleker etc) med støtte fra Etisk Handel. Basert på resultatet fra denne kartleggingen vil vi vurdere videre tiltak som fabrikkbesøk etc.

3.B Andre tiltak for å håndtere risiko for negativ påvirkning/skade

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

Såpe

Dyreparken Overnatting har startet et samarbeid med en lokal såpeleverandør, som produserer såpe laget av økologiske råvarer, utvunnet av naturlige ingredienser. Såpene produseres ved leverandørens GMP sertifiserte fabrikk på en liten øy i Thailand.

Alle innsatsfaktorene produseres i Thailand hvor alle innsatsfaktorene er tilgjengelig innenlands, og må ikke fraktes inn fra andre land. Dette gjør såpen til en mer bærekraftig produksjon enn om man skulle produsert dette eksempelvis i Norge, som ikke har innsatsfaktorene tilgjengelig innenlands. Fra 2026 vil såpen være tilgjengelig på alle rom og leiligheter.

Miljøvennlige rengjøringsprodukter

Dyreparken har doseringssystemer for å redusere bruken av kjemikalier. Dyreparken Overnatting AS har innført strengere innkjøpsrutiner med mer miljøtilpasset utvalg av rengjøringsprodukter. Foreløpig er 80 % av alle kjemikalske produkter som benyttes på hotellene miljøvennlige, og det jobbes med ytterligere tiltak for å øke andelen.

Palmeolje

For å stanse og forebygge ødeleggelse av regnskogen unngår Dyreparken kjøp av produkter som inneholder palmeolje. Ved å si nei til produkter som inneholder palmeolje, er vi med på å redusere avskoging, og er med på å bedre rettighetene til lokalbefolkningen, det øker livsmangfoldet til truede dyrearter og bremser klimaendringene.

Panteflasker

Dyreparken sorterer alle panteflasker i destinasjonen, og all panteinntekt går uavkortet til hjerteprojektet vårt i Kenya, Mara Naboisho.

Mikroplast

Dyreparken ønsker å redusere antall produkter som avgir mikroplast, da resirkulert polyester er en av storsynderne når det gjelder mikroplast. Dette brukes mye i tekstiler og kosedyr. Kosedyr vaskes ikke så ofte og vi har derfor valgt å fokusere på tekstiler. Ingen tekstiler til 2025 ble produsert i resirkulert plast. Men noen produktgrupper er vanskelig å finne erstatning for i annen kvalitet, og eksempelvis så er vår uniform laget delvis i plast, og vi må derfor jobbe med utfordringen knyttet til tekstiler på en mer overordnet måte for å finne gode alternativer.

Du kan lese mer om våre tiltak i vår årsrapport på <https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/>

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

Transport

Vi utnytter lastekapasitet maksimalt ved å redusere antall innvendige kartonger i hovedkartong, redusere forbruk av plastemballasje samt prioritere samkjøring/-lasting så langt det lar seg gjøre for alle våre vareleveranser. I tillegg jobber vi også med å redusere luft i forpakninger, komprimere, slik at klimaavtrykket pr produkt blir lavere.

Stadig større andel av vår plastproduksjon flyttes fra Asia til Norge. Dette er en del av en større strategisk satsing hvor formålet er å oppnå mindre klimaavtrykk på blant annet suvenirer. De positive fordelene her er mange; produksjon på grønn energi fremfor kullkraft, kraftig reduksjon av klimautslipp ved kortere transport, økt kvalitet på produktet som også øker forventet levetid. Produktet kan resirkuleres da den granuleres og materialet kan gjenvinnes til nytt produkt

Tidligere har vi flyttet vår produksjon av sverd til Norge og i 2026 kommer matbokser produsert i Norge. Videre jobber vi med flere produkter som produseres i Kina og som kan flyttes til Norge.

Elektrisk transport

Dyreparken har 14 elektriske kjøretøy i drift av totalt 21. Ansatte har i tillegg tilgang til sykler i hele destinasjonen.

Våre leverandører skal prioritere elektrisk kjøretøy ved varelevering der hvor det er mulig. Vår grossist leverer alt av mat og drikke på elektriske lastebiler til Dyreparken.

Kortreist mat

Dyreparken arbeider for at minst 50% av våre råvarer innen mat og drikke skal anskaffes fra lokale leverandører. Andelen lokale leverandører i rapporteringsåret er ikke kartlagt per nå.

Alt av kjøtt kommer fra gårder som ligger innen 3 timers kjøretur unna vår lokale kjøttleverandør.

Alle wienerpølser er laget av frilandsgris.

70% av grønnsaker, fisk og kylling kommer fra Agder og Rogaland. Vi har også egenproduksjon av 10-12 tonn mat som selges i parken.

Du kan lese mer om våre tiltak i vår årsrapport på <https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/>

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis

Dyreparken arbeider for å opprettholde god og jevnlig dialog med våre leverandører. Vi er en bedrift som har store sesongvariasjoner. Derfor er tidlig og god planlegging viktig - og i samarbeid med våre leverandører har vi arbeidet for å optimalisere denne prosessen.

Ved produksjon av suvenirer, har vi endret årshjulet, slik at innkjøpsarbeidet starter tidligere enn normalt i de fleste tilfeller. Dette tiltaket frigjør produksjonsrelaterte faktorer som tid og kapasitet, priser, kvalitet og sosiale forhold for arbeiderne.

God produksjonsplan, tydelig informasjon og tilstrekkelig produksjonstid i forbindelse med utvikling av prøver og produksjon for øvrig skal prioriteres, og vi anerkjenner at forutsigbarhet er en faktor som bidrar til en positiv relasjon i vårt samarbeid.

Vi gjennomgår innkjøpsprognoser med våre leverandører tidlig på året, og reserverer partier av viktige varer for å unngå å gå tom. Vår høysesong er kort, derfor er det viktig å sikre at vi har produktene tilgjengelig.

Dialog med leverandørene er viktig, og vi tilpasser oss så langt det er mulig slik at vi opprettholder våre verdier og retningslinjer i innkjøpsprosessen.

Likevel erkjenner vi at våre innkjøpsrutiner ikke alltid oppnår de målene vi har satt, og uheldige hendelser kan forekomme som virker negativt inn i prosessen.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

SERTIFISERINGER

Likestilt arbeidsliv

Dyreparken ble i 2018 sertifisert til Likestilt arbeidsliv som virksomhet nr. 3 i Norge. Formålet er å stimulere til langsiktig og planmessig arbeid med likestilling og mangfold for ansatte i destinasjonen. Vi henviser til separat Likestillingsredegjørelse på våre nettsider for ytterligere informasjon.

Blått flagg

Formålet med sertifiseringen er å bidra til å fremme bærekraftig utvikling for blant annet strender. Det stilles strenge krav til både miljøledelse, vannkvalitet, sikkerhet og service, miljøopplæring og informasjon. Stranda i Badelandet er blitt tildelt Blått Flagg-sertifiseringen årlig siden 2018.

Gull Debio

Ekorn-Jensens bakeri er et økologisk bakeri som har siden 2015 vært gull Debio sertifisert. Gullmerket betyr at minst 90% av produktene som selges er økologisk.

GOTS

Flere av våre tekstiler produseres i Kina; et land hvor vi pt ikke får FairTrade råvarer. Da har vi ved flere anledninger brukt GOTS sertifisert bomull i håndklær og t-skjorter.

FairTrade

Dyreparken har kjøpt FairTrade tekstiler fra India i flere år. Dette samarbeidet blir stadig større. Det som begynte med en liten barneserie med tekstiler i Hakkebakkeskogen-tema, er nå også kostymer til flere av våre univers.

MEDLEMSKAP

Internasjonale medlemskap

Dyreparken er godkjent som medlem av de internasjonale dyreparkorganisasjonene EAZA (European Association of Zoos and Aquaria) og WAZA (World Association of Zoos and Aquariums) samt SDF (Svenska Djurparkförningen), som jobber for bevaring og formidling av truede dyrearter både i dyreparker og i naturen, og forskningsprosjekter i ulike størrelsesordener. Gjennom medlemskapet forpliktet det til å følge organisasjonens etiske retningslinjer for drift og dyrehold.

Dyreparken har i dag 24 dyrearter som er med i bevaringsprogrammer til EAZA. Formålet er bevaring av sjeldne og truede dyrearter som en genbank for fremtiden, samt å bevisstgjøre gjester på dyrenes situasjon i naturen. Programmene opprettholder en sunn bestand som en reserve, og dersom det er nødvendig for artens overlevelse kan dyr fra dyreparker settes ut i naturen. For noen dyr kan dyreparker være siste redning. Ikke alle dyreparker kvalifiserer seg til å bli medlem, og det settes svært høye krav til standard i dyreparkene for medlemskapet, blant annet god dyrevelferd, etiske retningslinjer, informasjon om dyrene og bevaringsprosjekter.

Etisk Handel Norge

Ekspertise og rådgivende part for å fremme ansvarlig forretningspraksis i leverandørkjeder slik at handel bidrar til å ivareta menneske- og arbeidstakerrettigheter, dyr, samfunn og miljø.

Klimapartnere Agder

Dyreparken har siden 2010 vært medlem av Klimapartnere Agder. Medlemsbedrifter skal, sammen med organisasjonen, bidra til at regionen står best mulig rustet til å redusere sine klimautslipp og møte morgendagens krav til lavutslippssamfunnet. Samarbeidet skal sikre at arbeidet gir en grønnere samfunns- og næringsutvikling. Dyreparkens klimaregnskap er tilgjengelig på deres nettsider.

Grønnvaskingsplakaten

Dyreparken signerte Grønnvaskingsplakaten høsten 2020. Plakaten er en veileder og rettesnor for virksomheter som vil unngå grønnvasking, misledende markedsføring, og bidra positivt til at det grønne skiftet skjer raskere. Plakaten er inspirert av bloggernes «Sunn fornuft» og pressens «Vær varsom» plakater. Bak plakaten står Skift Næringslivets klimaledere, Miljøstiftelsen Zero, WWF Verdens naturfond, Framtiden i våre hender og Forbrukertilsynet.

Grønt Punkt Norge

Dyreparken er medlem av Grønt Punkt Norge. Medlemskapet sikrer at emballasjen som blir samlet inn gjenvinnes til nye produkter.

Dyreparken samarbeider med Regnskogfondet i innkjøpsprosesser.

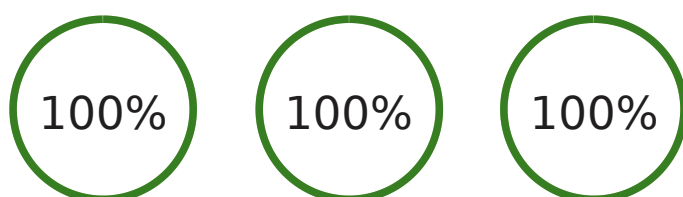
Fair Play Agder

Dyreparken er medlem av Fair Play Agder. Dette for å sammen forebygge og bekjempe arbeidslivskriminalitet.

Du kan lese mer om våre tiltak, samt lese de aktuelle rapportene på <https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/>

Indikator

Andel av bedriftens leverandører som har akseptert retningslinjer for leverandører

2025

2024

2023

Alle våre leverandører har akseptert vår Code of Conduct.

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Alle våre leverandører har signert vår Code of Conduct, som setter tydelige krav til blant annet arbeidernes rettigheter. Ref pkt 2 i CoC og policy for bærekraftig forretningspraksis (Fagorganisering og kollektive forhandlinger ihht ILO konvensjon nr 87, 98, 135 og 154).

Vi har i 2025 benyttet både fabrikkbesøk og agenter til å kartlegge praksis hos produsenter, hvor dette emnet har blitt diskutert. I Kina finnes det kun en statlig fagorganisasjon, og vårt fokus har derfor vært på at produsent har en ansattrepresentant som har blitt valgt av sine kollegaer. Dette er en pågående prosess, og som vi har lært at må starte allerede i screening av produsentene. Ellers har fokus også vært på klageordninger hos produsenter.

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

Dyreparken har i sin forretningsstrategi tatt et tydelig, bevisst og aktivt grep for bærekraftig utvikling. Her er tre av våre syv strategiske veivalg som ivaretar dette:

1. Vi jobber med kontinuerlig utvikling

Vi jobber med kontinuerlig utvikling av Dyreparken og våre ansatte. Vi skaper unike opplevelser for våre gjester og er en attraktiv arbeidsplass for våre medarbeidere. Vår arbeidskultur er preget av våre kjerneverdier: sulten, ærlig og trygg. Vi har fokus på personlig utvikling og for å møte fremtidige behov. Vi har fokus på gjesteverdi og verdiskapende aktivitet i utvikling av destinasjonen.

2. Vi tar ansvar for samfunnet vi lever i

Vi ønsker å bidra til et likere samfunn og et grønnere fotavtrykk og skal jobbe, drive og utvikle på en bærekraftig måte.

Vi jobber aktivt for et likestilt og inkluderende arbeidsliv.

Vi sørger for å imøtekomme lovkrav knyttet til bærekraft og jobber for å omstille driften og utviklingen for fremtiden.

Vi vil være en destinasjon for alle, også for de som ikke har ressurser til å besøke oss.

3. Vi bidrar til å bevare verdens dyr

Vårt hovedengasjement ligger i formidling om, og bevaring av truede dyrearter. Dette gjelder de dyrene vi har i Dyreparken, men også i naturen hvor dyrene har sin opprinnelse.

Vi skal være en ledende dyrepark innen opplevelse, dyrevelferd, kunnskapsformidling, bevaring og forskning. Vi skal ha en tydelig stemme internt og eksternt til hva vår rolle som dyrepark er, og jobber for å synliggjøre viktigheten av jobben vi gjør.

Dyreparken har fokus på utvikling, kompetanseheving og opplæring av ansatte og leverandører, da spesielt med fokus på interne løft i første omgang. Vi har iverksatt flere tiltak, og her er et utvalg:

Kunnskap og engasjement innen bevaring av truede dyr og vår rolle som dyrepark formidles for ansatte i Dyreparken gjennom Bevaringsskolen. Dette er et tiltak for å øke kunnskap og engasjement hos ansatte. Undervisningen har også fokus på Bærekraftsteamet sine arbeidsoppgaver, som blant annet aktsomhetsvurderinger. Over 100 ansatte har gjennomført skolen og vi jobber for at skolen skal bli obligatorisk for alle faste ansatte.

Bærekraftsteamet arbeider med sertifiseringer og miljømedlemskap, formidling av bevaring av truede dyrearter og øke kunnskap og engasjement for vår bærekraftsarbeid i Dyreparken. Bærekraftsteamet møtes 1 gang pr måned, og har innført en gjestestol hvor interne og eksterne personer blir invitert inn for å fortelle om aktuelle saker/produkter etc som omhandler bærekraft.

Flere ansatte i i Dyreparken har i rapporteringsåret deltatt på kurs som omhandler etisk handel og aktsomhetsvurderinger for å øke kompetanse på dette feltet.

Dyreparken har fokus på kompetanseheving og opplæring også overfor våre leverandører og samarbeidspartnere.

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

Dyreparken aksepterer ingen former for bestikkelser og korrupsjon. Ref pkt 12 i vår CoC samt Policy for bærekraftig forretningspraksis, som alle våre leverandører må signere.

Vi følger opp våre leverandører, og jobber for å få et enda tettere samarbeid med produsenter og agenter i Asia for å eventuelt avdekke former for korrupsjon eller bestikkelser i vår leverandørkjeden. Korrupsjon og bestikkelser i enhver form aksepteres ikke.

Dyreparkens ansatte skal aldri tilby eller motta ulovlige eller upassende pengegaver eller annen godtgjørelse for å oppnå private eller foretningmessige fordeler i egen interesse, i interessen til kunder, agenter eller leverandører.

Vi er pr nå ikke kjent med korrupsjon hos oss, våre leverandører eller samarbeidspartnere. Det betyr derimot ikke at det ikke forekommer i vår leverandørkjede.

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ påvirkning

Vi viser til all ovennevnt informasjon vedrørende dette.

Dyreparken har samlet alle offentlige rapporter og informasjon på nettsiden:

<https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/>

For informasjon om bevaring av dyr og hvordan Dyreparken jobber med

dette: <https://www.dyreparken.no/baerekraft/bevaring-av-dyr/>

Dyreparkens hjerteprojekt Mara Naboisho, hvor formålet er å bevare naturen og dyrelivet i Masai Mara i Kenya,

Afrika: <https://www.dyreparken.no/mara-naboisho/>

Oversikt over Dyreparkens sertifiseringer og medlemskap innenfor miljø og samfunnsansvar:

<https://www.dyreparken.no/baerekraft/samfunnsansvar/>

Dyreparken jobber for kortreist og sunnere mat: <https://www.dyreparken.no/baerekraft/kortreist-mat/>

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåking av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåkning og evaluering

4.A.1 Beskriv a) hvem som har ansvar for å overvåke effekten og resultatene av tiltak iverksatt og hvordan dette gjennomføres i praksis, b) hvem som har ansvar for å evaluere arbeidet med aktsomhetsvurderinger, og hvordan dette gjennomføres i praksis

Bærekraftsteamet har hovedansvar for bærekraftsarbeidet i Destinasjonen, er ansvarlig for kommunikasjon ut i bedriften, og teamet fungerer som et diskusjonsforum for avdekkede risikoer, aktsomhetsvurderinger og tiltak.

Aktsomhetsvurderinger involverer flere avdelinger og funksjoner.

Ref pkt 1B1,

Hver avdeling har kompetanse på sitt fagfelt og gjør egne innkjøp, og har den daglige dialogen og oppfølgingen av "egne" leverandører. Derfor blir vurderingsprosessen fordelt mellom de ulike ansvarlige avdelingene.

Eksempelvis har vi egne innkjøpere for produktutvikling som er ansvarlige for all dialog, oppfølging og overvåkning av produsenter.

Overvåkningen foregår blant annet ved jevnlig dialog og møter hos leverandør, fabrikkbesøk, kontroll av agent, og også leverandøromdømme i bransjen, medieomtaler, undersøkelser og så videre.

Der det oppdages negative effekter i leverandørkjeden, har den enkelte innkjøper, sammen med innkjøpsgruppen og bærekraftsteamet, ansvar for oppfølging av tiltak, samt varsle og rapportere til ledelsen og styret.

Punktene i handlingsplanen, samt status på mål, gjennomgås av Bærekraftsteamet. Flere av punktene i handlingsplanen er det satt kpi'er på og måles jevnlig.

Dyreparkens styre, ledelse, samt Bærekraftsteamet leser redegjørelsen.

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør og/ eller måler effekten av tiltak for å redusere risiko

Dyreparken arbeider aktivt for å opprettholde god og jevnlig dialog med våre samarbeidspartnere. Dette gjelder også ved oppfølging av eventuelle utfordrende og negative faktorer knyttet til våre leverandører.

Dyreparken har mange leverandører, både med og uten leverandøravtale. Alle våre avtalefestede leverandører har signert vår Supplier Code of Conduct og vi opplever generelt at våre avtaleleverandører arbeider for og etterlever våre og deres bærekraftige verdier både med hensyn til miljø, samfunnsansvar og økonomi, og at slikt samarbeid motiverer og inspirerer alle parter til å ha fokus på nettopp disse viktige områdene og faktorene. For øvrige leverandører, kan vi ikke si med 100% sikkerhet at alle arbeider for - og etterlever våre bærekraftige verdier, annet enn at mange er gode og langsiktige forretningsforbindelser, og det oppleves som positivt for våre samarbeid.

Anerkjente og seriøse sertifiseringer er høyt prioritert i utvelgelsen av nye leverandører. Gjennom dialog med leverandøren kartlegger vi deres holdninger og systemer for å ivareta arbeidere, samt andre viktige aspekter fra vår Code of Conduct. Dersom leverandør ikke har disse viktige verdiene tilstrekkelig eller at deres holdning til endring ikke er til stede, vil vi søke andre leverandører. Ikke-sertifiserte leverandører kan benyttes, men skal oppfylle en rekke krav til minimumskriterier som er spesifisert i vår Code of Conduct.

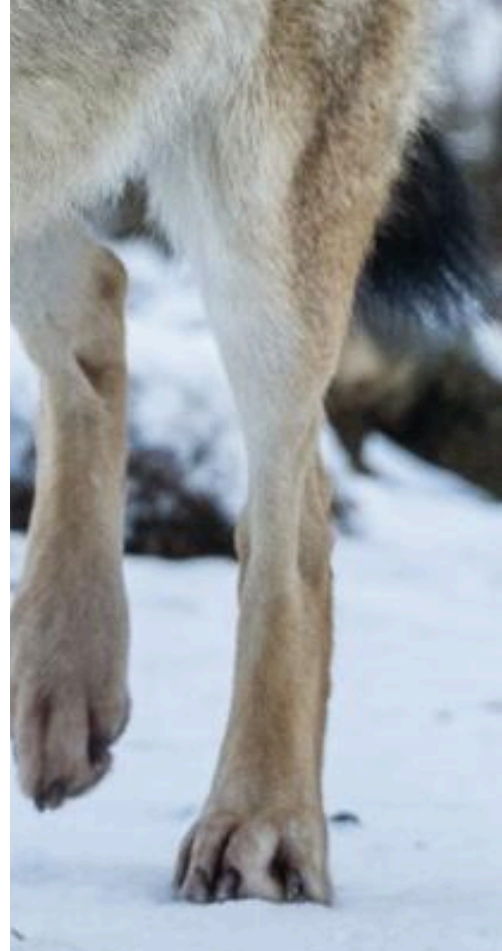
Ved eventuell usikkerhet om tiltak er iverksatt som avtalt, har vi ulike alternativer vi kan benytte, eksempelvis leverandør/fabrikkbesøk, eller å utføre undersøkelser med ansatte i bedriften.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheten skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

Ved eventuell negativ påvirkning eller skade skal gjeldende parter involveres og inviteres til dialog straks skaden er skjedd. Målet med dialog er å finne ut av årsaken til skaden og muligheter for å rette opp i dette. Dersom dialog ikke fremmer positiv endringsvilje hos leverandør, kan andre tiltak som fabrikkbesøk/besøk hos leverandør være et alternativ. Besøket kan være utført av Dyreparkens ansatte eller av agent avhengig av omfang, omstendigheter og geografiske faktorer.

Alle Dyreparkens leverandører har signert vår Code of Conduct, som skal ivareta arbeidernes rettigheter.

Dyreparken arbeider med å finne gode måter å for å vurdere relevante tiltak for reduksjon av klimagassutslipp. Dyreparkens bærekraftsarbeid, og link til årsrapporter finner du her: <https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/>

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

På Dyreparken nettside finnes det en egen side for bærekraft, og her kommuniseres også arbeidet med aktsomhetsvurderinger i sin helhet:

<https://dyreparken.no/destinasjondyreparken/>
<https://dyreparken.no/samfunnsansvar/>

Dyreparken har en PR-strategi som omhandler transparens. Vi arbeider for å ivareta vår åpne og ærlige kommunikasjon både med gjester, leverandører, samarbeidspartnere og media. Høsten 2020 signerte vi Grønnvaskingsplakaten. Denne plakaten er en veileder og rettesnor for virksomheter som vil unngå grønnvasking, misledende markedsføring, og bidra positivt til at det grønne skiftet skjer raskere. Plakaten er inspirert av bloggernes «Sunn fornuft» og pressens «Vær varsom» plakater. Bak plakaten står Skift Næringslivets klimaledere, Miljøstiftelsen Zero, WWF Verdens naturfond, Framtiden i våre hender og Forbrukertilsynet.

Dyreparken rapporterer årlig til Etisk Handel Norge på arbeidet med aktsomhetsvurderinger, som også inkluderer redegjørelsen for Åpenhetsloven.

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

Alle informasjonskrav som sendes til oss via e-post vil bli besvart senest innen tre uker etter at kravet er mottatt (jfr. Åpenhetsloven §7). Alle svar vil besvares skriftlig, dekkende og forståelig for mottaker. Dyreparken kan unntaksvis forlenge fristen med inntil to måneder etter at kravet er mottatt, dersom mengde eller type informasjon som etterspørres gjør det uforholdsmessig byrdefullt å besvare innen tre uker. I slike tilfeller vil Dyreparken orientere informasjonssøker om at vi ikke vil kunne gi svar innen tre uker, om årsaken til dette og når personen kan forvente svar.

Et informasjonskrav kan også avslås dersom det ikke gir tilstrekkelig grunnlag for å identifisere hva kravet gjelder. Kravet må være formulert slik at det er mulig å forstå hvilke forhold det spørres om.

Alle henvendelser vedrørende Åpenhetsloven sendes til post@dyreparken.no

På dyreparkens nettsider, <https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/>, finner man informasjon om Åpenhetsloven, samt link til denne mailadressen som kan benyttes ved henvendelse vedrørende informasjonskrav.

Skulle Dyreparken motta slike krav i andre kanaler enn våre nettsider, vil personen bli oppfordret til å sende henvendelse via e-post post@dyreparken.no.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser

Der våre aktiviteter forårsaker eller medvirker til negativ påvirkning på mennesker, samfunn eller miljø skal vi stanse denne aktiviteten, og vi vil søke å gjenopprette skaden. Vi kan være knyttet til den negative påvirkningen gjennom en leverandør, selv om vi ikke har forårsaket eller medvirket til skaden. Der leverandøren er ansvarlig for den negative påvirkningen/skaden er leverandøren også ansvarlig for gjenoppretting, men vi kan bruke vår innflytelse for å få bedriften til å forebygge eller redusere skaden i størst mulig grad.

Vi har utarbeidet en rutine for hvordan vi skal håndtere eventuelle negative konsekvenser for mennesker, samfunn og miljø, som beskriver hvilke punkter som skal følges dersom det oppstår negative konsekvenser, både de vi selv har forårsaket, de vi har bidratt til eller i saker hvor vi forbindes med leverandører.

Alle Dyreparkens leverandører har signert Code of Conduct. Utover dette har vi også en egen retningslinje for bærekraft, Policy for bærekraftig forretningspraksis.

Dersom Dyreparken blir gjort kjent med at vår virksomhet har bidratt til uopprettelig skade på mennesker, samfunn eller miljø er målet vårt å bidra til gjenoppretting gjennom ulike metoder. Er skaden uopprettelig kan vi bidra med økonomisk hjelp, f.eks forhåndsbetaling av ordre, lån eller annen juridisk eller økonomisk bistand. Vår respons vil naturlig avhenge av alvorlighetsgraden, men der det er mulig ønsker Dyreparken å være en aktiv bidragsyter.

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

Dyreparken har ingen tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsåret.

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at ansatte og andre interessenter, spesielt påvirkede arbeidere og lokalsamfunn har tilgang til varslingskanaler og klagemekanismer

Vi har en mailadresse hvor arbeidere og berørte kan melde inn bekymringer eller mangler på arbeidsplassen. Våre leverandører fikk tilsendt et eget dokument i juni 2023, som informerer om denne kontaktkanalen for negative påvirkninger slik at berørte kan få håndtert klagen av Dyreparken.

Verifikasjon

Dokument-ID 09222115557573936294

Dokument

Dyreparken; Dyreparken Utvikling AS, Kristiansand
Dyrepark AS og Dyreparken Overnatting AS.
Hoveddokument
38 sider
Initiert 2026-03-27 13:38:07 CET (+0100) av Etisk handel
Norge (EhN)
Ferdigstilt 2026-04-07 07:52:12 CEST (+0200)

Initiativtaker

Etisk handel Norge (EhN)
info@etiskhandel.no

Underskriverne

Gunnar Grosvold Styrets leder (GGSI) gg@braganza.com Signert 2026-03-27 13:39:58 CET (+0100)	Camilla Aldona Cakste Tepfers Styremedlem (CACTS) camilla.tepfers@infuture.no Signert 2026-03-27 14:01:13 CET (+0100)
Ida Pernille Braathen Styremedlem (IPBS) ida@braathen.uk Signert 2026-03-27 18:46:38 CET (+0100)	Kent Anders Johan Eslander Styremedlem (KAJES) anders@eslander.nu Signert 2026-03-27 15:28:19 CET (+0100)
Karin Oddrun Flo Styremedlem (KOFS) karin@dyreparken.no Signert 2026-03-27 14:23:17 CET (+0100)	Kristian Sødal Styremedlem (KSS) kristian.sodal@dyreparken.no Signert 2026-03-27 15:37:57 CET (+0100)
Even Grønnerø Styremedlem (EGS) even@dyreparken.no Signert 2026-03-27 14:39:18 CET (+0100)	Per Arnstein Aamot Adm.dir (PAAA) per@dyreparken.no Signert 2026-03-27 15:09:15 CET (+0100)
Lasse Ørjan Mangfeldt Styremedlem (LØMS) lasse@dyreparken.no Signert 2026-03-27 15:37:07 CET (+0100)	Anette Lindekleiv-Olsen Styremedlem (ALS) anette.olsen@dyreparken.no Signert 2026-03-29 07:56:16 CEST (+0200)
Øyvind Eikaas Daglig leder Dyreparken Overnatting (ØEDIDO) oyvind@dyreparken.no Signert 2026-04-07 07:52:12 CEST (+0200)	

Verifikasjon

Dokument-ID 09222115557573936294

Denne verifiseringen ble utstedt av Scrive. For mer informasjon/bevis som angår dette dokumentet, se de skjulte vedleggene. Bruk en PDF-leser, som Adobe Reader, som kan vise skjulte vedlegg for å se vedleggene. Vennligst merk at hvis du skriver ut dokumentet, kan ikke en utskrevet kopi verifiseres som original i henhold til bestemmelsene nedenfor, og at en enkel utskrift vil være uten innholdet i de skjulte vedleggene. Den digitale signeringsprosessen (elektronisk forsegling) garanterer at dokumentet og de skjulte vedleggene er originale, og dette kan dokumenteres matematisk og uavhengig av Scrive. Scrive tilbyr også en tjeneste som lar deg automatisk verifisere at dokumentet er originalt på:
<https://scrive.com/verify>

